

Nr 69.

Ankom till riksdagens kansli den 8 juli 1944 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 2 § 16:o) och 17:o) lagen den 26 maj 1909 (nr 38 s. 3) om Kungl. Maj:ts regeringsrätt.

Genom en den 19 maj 1944 dagtecknad proposition, nr 284, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga ett vid propositionen fogat förslag till lag angående ändrad lydelse av 2 § 16:o) och 17:o) lagen den 26 maj 1909 (nr 38 s. 3) om Kungl. Maj:ts regeringsrätt.

De genom propositionen föreslagna ändringarna i regeringsrättslagen äro föranledda av lagen den 18 september 1943 (nr 691) om villkorlig frigivning, lagen den 24 mars 1944 (nr 133) om kastrering, lagen den 19 maj 1944 (nr 219) om djurskydd samt de genom propositionerna nr 265 respektive 268 för innevarande års riksdag framlagda förslagen till brandlag och civilförsvarslag. Lagarna om kastrering, om villkorlig frigivning och om djurskydd träda i kraft, förstnämnda lag den 1 juli 1944 och de två övriga den 1 januari 1945. I anledning av ovannämnda proposition nr 265 har andra särskilda utskottet avgivit utlåtande nr 3, vari förslaget till brandlag tillstyrkts med vissa ändringar. Sedan kamrarna vid behandlingen av utlåtandet stannat i olika beslut i ett visst hänseende, har nämnda utskott avgivit memorial nr 4 med förslag till sammanjämkning av de skiljaktiga besluten. Brandlagen är enligt utskottets av riksdagen i denna del godkända förslag avsedd att träda i kraft den 1 januari 1945. I anledning av propositionen nr 268 har andra särskilda utskottet avgivit utlåtande nr 5, vari förslaget till civilförsvarslag, vilken lag enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle träda i kraft den 1 juli 1944, tillstyrkts med bl. a. den ändringen att lagen skall träda i kraft den dag Konungen bestämmer och gälla till och med den 30 juni 1949. De föreslagna ändringarna i Kungl. Maj:ts förslag till brandlag och civilförsvarslag äro icke av beskaffenhet att föranleda någon ändring i 2 § 16:o) och 17:o) regeringsrättslagen i den lydelse dessa moment hava enligt det genom propositionen nr 284 framlagda förslaget.

Beträffande de närmare skälen för de i förevarande proposition föreslagna ändringarna i regeringsrättslagen får utskottet hänvisa till propositionen.

Bihang till riksdagens protokoll 1944. 9 saml. 2 avd. Nr 69.

Utskottet. Utskottet har intet att erinra mot de i propositionen föreslagna ändringarna i regeringsrättslagen.

Genom proposition nr 205 till innevarande års riksdag har Kungl. Maj:t framlagt förslag till lag om undervisning och vård av bildbara sinnesslöa. I förslaget föreskrives bl. a. skolplikt för nämnda kategori sinnesslöa. För undervisning och vård av bildbara sinnesslöa skola finnas centralanstalter, upprättade av landsting och städer utom landsting. Över beslut rörande inskrivning vid eller utskrivning från centralanstalt skulle enligt förslaget talan föras i vissa fall hos sinnessjuknämnden och i övriga fall hos medicinalstyrelsen. Utskottet har härutinnan i sitt utlåtande nr 55 i anledning av nämnda proposition förordat den ändringen, att klagan över beslut rörande inskrivning vid eller utskrivning från centralanstalt skall föras hos skolöverstyrelsen. Vidare har utskottet föreslagit, att ändring i beslut, varigenom skolöverstyrelsen förklarar, att någon skall inskrivas vid centralanstalt, eller lämnat framställning om definitiv utskrivning utan bifall, må sökas hos Konungen inom tid, som är bestämd för överklagande av förvaltande myndigheters och ämbetsverks beslut. Utskottets utlåtande har godkänts av riksdagen.

Med hänsyn till beskaffenheten av de mål, varom nu nämnts, synes det lämpligast, att prövningen av dem förlägges till regeringsrätten. Bestämmelse härom bör upptagas i 2 § 17:o) regeringsrättslagen.

De av Kungl. Maj:t föreslagna ändringarna i regeringsrättslagen skola enligt propositionen träda i kraft, såvitt angår mål om beslut enligt civilförsvarslagen och mål om kastrering den 1 juli 1944 samt i övrigt den 1 januari 1945. Andra särskilda utskottet har i sitt utlåtande i anledning av förslaget till civilförsvarslag föreslagit, att lagen skall träda i kraft den dag Konungen bestämmer och gälla till och med den 30 juni 1949. De föreslagna ändringarna i regeringsrättslagen böra tydligen, såvitt angår mål om beslut enligt civilförsvarslagen, träda i kraft samtidigt med sistnämnda lag. Då lagen om ändrad lydelse av regeringsrättslagen icke kunnat utfärdas före den 1 juli 1944, synes lagen jämväl såvitt angår mål om kastrering böra träda i kraft den dag Konungen förordnar. Någon olägenhet torde icke följa härav. Den av andra lagutskottet förordade ändringen i 2 § 17:o) regeringsrättslagen bör träda i kraft samtidigt med lagen om undervisning och vård av bildbara sinnesslöa, den 1 januari 1945.

På grund av vad sålunda anförts får andra lagutskottet — under förutsättning att andra särskilda utskottets memorial nr 4 och utlåtande nr 5 godkännas av riksdagen — hemställa,

att riksdagen, med förklarande att det genom propositionen nr 284 framlagda lagförslaget icke kunnat av riksdagen i oförändrat skick antagas, måtte för sin del antaga följande förslag till

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

L a g

angående ändrad lydelse av 2 § 16:o) och 17:o) lagen den 26 maj 1909
(nr 38 s. 3) om Kungl. Maj:ts regeringsrätt.

Häri genom förordnas, att 2 § 16:o) och 17:o) lagen den 26 maj 1909 om Kungl. Maj:ts regeringsrätt¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

16:o) mål om meddelande i särskilda fall av tillstånd, förbud eller föreläggande jämlikt författningar och föreskrifter rörande den allmänna hälsovården och motverkande av vattenförorening, rörande brandförsvaret, med undantag av mål som avse kommuns skyldigheter enligt brandlagen, rörande civilförsvaret i vad angår inrättandet av enskilda skyddsrum samt rörande städernas eller andra orters byggnadsväsen i övrigt, så framt ej klagan föres över beslut i anledning av ansökan hos Konungens befallningshavande om tillstånd att företaga nybyggnad utan hinder av gällande byggnadsförbud;

mål om fördelning av kostnaderna för gemensamt hemskydd, verkskydd eller skyddsrum;

mål om meddelande i särskilda fall av föreskrift rörande djurs vård och behandling;

17:o) mål om kyrkotukt, — — —
särskilt stadgat;

17:o) mål om kyrkotukt, — — —
eller målsmän;

mål om inskrivning vid eller utskrivning från centralanstalt för bildbara sinnesslöa;

mål om tillämpning — — — särskilt stadgat;

mål om sterilisering eller kastrering;
mål om disciplinär — — — medicinalstyrelsens inseende;

mål om sterilisering eller kastrering;
mål om disciplinär — — — medicinalstyrelsens inseende;

mål om bötesansvar; mål om annat föreläggande vid vite än sådant, som må givas enligt författningar rörande banker eller andra penninginrättningar, författningar rörande yrkesmässigt utövande av köp och försäljning i kommission av aktier, obligationer och liknande värdepapper, författningar rörande fondbörsverksamhet, lagen om polisväsendet i riket, lagen om åtgärder mot vanhävd av jordbruk, lagen med särskilda bestämmelser om uppfinningar av betydelse

mål om bötesansvar; mål om annat föreläggande vid vite än sådant, som må givas enligt författningar rörande banker eller andra penninginrättningar, författningar rörande yrkesmässigt utövande av köp och försäljning i kommission av aktier, obligationer och liknande värdepapper, författningar rörande fondbörsverksamhet, lagen om polisväsendet i riket, lagen om åtgärder mot vanhävd av jordbruk, lagen med särskilda bestämmelser om uppfinningar av betydelse

¹ Senaste lydelse av 2 § 16:o) se SFS 1943: 470 och av 2 § 17:o) se SFS 1942: 509.

(Kungl. Maj:ts förslag:)

för rikets försvar eller folkförsörjningen m. m., brandlagen, såvitt angår kommuns skyldigheter enligt samma lag, civilförsvarslagen, utom såvitt rör inrättandet av enskilda skyddsrum, eller lagen om särskilda skyddsåtgärder för vissa kraftanläggningar; mål om utdömande av vite enligt andra än nämnda författningar; mål om häktads vård och behandling, om verkställande av straff, om förlängning av prövotiden för villkorligt frigiven, om förverkande av villkorligt medgiven frihet.

(Utskottets förslag:)

för rikets försvar eller folkförsörjningen m. m., brandlagen, såvitt angår kommuns skyldigheter enligt samma lag, civilförsvarslagen, utom såvitt rör inrättandet av enskilda skyddsrum, eller lagen om särskilda skyddsåtgärder för vissa kraftanläggningar; mål om utdömande av vite enligt andra än nämnda författningar; mål om häktads vård och behandling, om verkställande av straff, om förlängning av prövotiden för villkorligt frigiven, om förverkande av villkorligt medgiven frihet.

Denna lag träder i kraft, såvitt angår mål om beslut enligt civilförsvarslagen och mål om kastrering *den 1 juli 1944* samt i övrigt *den 1 januari 1945*.

Denna lag träder i kraft, såvitt angår mål om beslut enligt civilförsvarslagen och mål om kastrering *den dag Konungen förordnar* samt i övrigt *den 1 januari 1945*.

Stockholm den 7 juli 1944.

På andra lagutskottets vägnar:

DAVID NORMAN.

Vid ärendets behandling hava närvarit

från första kammaren: herrar *Norman, Wistrand*, Forslund, Löfvander*, Olof Carlsson, Roos*, Hage** och *Carl Eric Ericsson*;

från andra kammaren: fröken *Hesselgren*, herr *Olovson* i Västerås, fröken *Andersson**, herrar *Pettersson* i Hällbacken*, *Holm*, fru *Johansson**, herrar *Larsson* i Östersund* och *Jansson* i Hällefors*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.